

**Protokół z 67. posiedzenia Komisji Wspólnej Samorządów
Terytorialnych i Gospodarczych Małopolski,
które odbyło się 26 listopada 2020 roku.**

Na posiedzeniu – zorganizowanym w formie zdalnej - obecni byli członkowie Komisji Wspólnej Samorządów Terytorialnych i Gospodarczych Małopolski (KWSTiGM) oraz zaproszeni goście, zgodnie z listą, stanowiącą załącznik do niniejszego protokołu.

1. Otwarcie posiedzenia, przyjęcie protokołu z 66. posiedzenia KWSTiGM przyjęcie porządku obrad KWSTiGM.

Pan Tomasz Urynowicz, Wicemarszałek Województwa Małopolskiego przywitał gości oraz członków Komisji biorących udział w posiedzeniu, szczególnie ze względu na czas pandemii.

Wobec braku uwag ze strony członków Komisji, protokół z poprzedniego posiedzenia został przyjęty.

Pan Marszałek poinformował, iż na spotkaniu przedstawiona zostanie aktualizacja Regionalnej Strategii Województwa Małopolskiego (RSIWM). Jednocześnie dodał, iż 5 listopada br. Zarząd Województwa Małopolskiego przyjął projekt RSIWM i przekazał do konsultacji społecznych, które będą trwały do 8 grudnia. Poinformował, iż założenia dokumentu przybliży Pan dr Dariusz Szklarczyk, który jako ekspert zewnętrzny wspiera Zespół ds. Zarządzania Inteligentnymi Specjalizacjami.

2. Aktualizacja Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego – diagnoza, założenia i cele do 2030 r.

Pan dr Dariusz Szklarczyk, Prezes Fundacji Rozwoju Badań Społecznych, Ekspert Zewnętrzny zaprezentował dokument RSIWM, zgodnie z następującym planem: założenia nowej RSIWM 2030, wyniki diagnozy i analizy strategicznej w domenach małopolskich inteligentnych specjalizacji oraz cele, obszary interwencji i działania proponowane w RSI.

Poinformował zebranych, iż RSIWM jest dokumentem typu RIS3 (tj. regionalna strategia badań i innowacji na rzecz inteligentnych specjalizacji), ukierunkowującym działania niezbędne do podjęcia dla uruchomienia regionalnej interwencji w ramach Celu tematycznego 1 (CP1) - zgodnie z założeniami polityki spójności UE, bardziej inteligentna Europa przez innowacje, cyfryzację, transformację gospodarczą oraz wsparcie dla małych i średnich przedsiębiorstw.

Obecny dokument Regionalnej Strategii Innowacji WM opiera się na aktualnej diagnozie innowacyjności przygotowanej dla każdej inteligentnej specjalizacji Województwa Małopolskiego. Został on również uzupełniony o elementy takie jak Przemysł 4.0, Gospodarka o obiegu zamkniętym (GOZ), cyberbezpieczeństwo. Przy pracach uwzględniono aktualne strategie w zakresie przedsiębiorczości

i innowacyjności na poziomie kraju i Unii Europejskiej (UE). Nadano również aktualnej RSI ramy czasowe do 2030 (zgodnie z obowiązującą Strategią Rozwoju Województwa Małopolskiego 2030).

Pan Dariusz Szklarczyk wskazał główne różnice względem wcześniejszego dokumentu (RSIWM 2020), którymi są m.in. wyższa selektywność i priorytetyzacja działań, oraz ich zróżnicowanie i dopasowanie do specyfiki małopolskich inteligentnych specjalizacji (IS). Kluczową rolę odgrywają strategie inteligentnych specjalizacji (RIS3), przyjęto optykę łańcuchów wartości w formułowaniu diagnozy, roli poszczególnych IS regionu i doborze narzędzi.

W czasie prezentacji zostały przedstawione kolejno dla każdej z siedmiu inteligentnych specjalizacji (RIS1-RIS7) wybrane, główne wyniki diagnozy i analizy strategicznej oraz wyciągnięte wnioski:

Nauki o życiu (RIS1) m.in. kluczowymi elementami łańcuchów wartości w domenie są infrastruktura, technologia i zasoby ludzkie, zauważono możliwość poszukiwania i tworzenia łańcuchów wartości pomiędzy dziedzinami tej i innych domen (np. ICT, Chemii), widoczna jest obecność małopolskich spółek biotechnologicznych w krajowych i globalnych łańcuchach wartości oraz aktywność podmiotów z domeny, wykorzystywanie bieżących trendów i elastyczne stosowanie modeli biznesowych (np. wykorzystanie sztucznej inteligencji AI (Artificial Intelligence), big data, akwizycje). Wnioski wynikające z diagnozy RIS1 to m.in. dalsze wsparcie kluczowych zasobów, konieczność utrzymania odpowiedniej liczby studentów kierunków medycznych i przyrodniczych, promowanie dobrych praktyk.

Energia zrównoważona (RIS2) mamy do czynienia z domeną, której kierunek rozwoju wyznacza nie tylko rozwój technologii, ale też cele społeczne i klimatyczne, występują tutaj trzy główne łańcuchy wartości - technologie związane z sektorem wytwarzania energii, odnawialnymi źródłami energii oraz energooszczędnymi budynkami i miastami. Podmioty z domeny RIS2 skutecznie pozyskują wsparcie, ważną rolę odgrywają duże firmy oraz ośrodki akademickie. Wnioski wynikające z diagnozy RIS2 to m.in. wykorzystanie szans związanych z wdrożeniem wypracowanych rozwiązań na rynku regionalnym, wsparcie promocyjne firm związanych z odnawialnymi źródłami energii (OZE) i efektywnością energetyczną, potrzebny jest dalszy rozwój przedsiębiorczości akademickiej w domenie oraz kontynuacja i wzmocnienie edukacji ekologicznej.

Technologie informacyjne i komunikacyjne (RIS3) kluczowymi zasobami w domenie są ludzie i dostęp do technologii, do informacji i danych. Domena posiada nieograniczoną pojemność i możliwość współpracy z innymi domenami. Wnioski wynikające z diagnozy RIS3 mówią m.in., iż należy kłaść nacisk na współpracę z innymi inteligentnymi specjalizacjami regionu, wspierać wymianę informacji, rozwój startupów oraz cyfryzację i rozwój infrastruktury teleinformatycznej regionu.

Chemia (RIS4) jest specjalizacją niezwykle szeroką, ma silne związki z kilkoma sektorami gospodarki i możliwość współpracy z innymi domenami IS. Analizując Chemię trzeba wykraczać poza poziom regionalny, a struktura własnościowa sektora wymaga monitorowania działań z poziomu krajowego. Trudno wskazać jeden kierunek rozwoju domeny. Konieczność spełniania norm i polepszanie właściwości produktów wymuszają prowadzenie działalności B+R. Najważniejszym wnioskiem z diagnozy RIS4 jest konieczność określenia priorytetów specjalizacji z udziałem interesariuszy sektora.

Produkcja metali i wyrobów metalowych oraz wyrobów z mineralnych surowców niemetalicznych (RIS5) ma związek z innymi sektorami i branżami np. elektrotechniką

i przemysłem maszynowym. Wizerunek sektorów tworzących RIS5 kojarzony jest jako tradycyjny, mało innowacyjny. Kluczowymi dla tworzenia i rozwoju łańcuchów wartości są zaopatrzenie (logistyka), oraz procesy wytwórcze i towarzysząca im infrastruktura. Domena posiada silne, regionalne tradycje, wnosi mocny wkład w małopolski eksport. Szansą dla rozwoju RIS5 może być wykorzystanie norm środowiskowych i klimatycznych (w tym założeń gospodarki obiegu zamkniętego i odzysku surowców rzadkich) jako bodźca rozwojowego. Mając na uwadze, że specjalizacja ta ma bogate tradycje w Małopolsce warto wzmacniać i promować artystyczny, wzorniczy, ekologiczny i wysokotechnologicznego wymiar specjalizacji.

Elektrotechnika i przemysł maszynowy (RIS6) jest specjalizacją będącą w centrum współczesnych trendów związanych z Przemysłem 4.0, cyfryzacją, automatyzacją i robotyzacją produkcji. Charakteryzuje się różnorodnością produktów i łańcuchów wartości w obrębie domeny, co daje możliwość współpracy z innymi specjalizacjami. W celu zapewnienia rozwoju RIS6 konieczne jest m.in. zapewnienie wyszkolonych kadr, w tym również średniego szczebla (m.in. poprzez wzmocnienie współpracy ze szkolnictwem branżowym), wsparcie transformacji sektora w kierunku Przemysłu 4.0. (Małopolska podejmuje takie działania, promotorem jest Krakowski Park Technologiczny).

Przemysły kreatywne i czasu wolnego (RIS7) - występuje duże zróżnicowanie wewnętrzne specjalizacji, przekładające się na zróżnicowanie potrzeb (np. w odniesieniu do COVID-19), przemysły kreatywne są „beneficjentem” obecnej sytuacji epidemicznej, przemysły czasu wolnego (turystyka, gastronomia) ponoszą straty trudne do odwrócenia. Zauważa się rosnące znaczenie dwóch branż kreatywnych: przemysł gier wideo oraz media i reklama. Obserwuje się również rozdrobnienie sektora przekładające się na dużą liczbę inicjatyw klastrowych, lecz o niewielkiej trwałości. Wnioski wynikające z diagnozy RIS7 wskazują m.in. na konieczną współpracę z odpowiednimi instytucjami, interesariuszami, w celu przynajmniej częściowej rewizji zakresu dziedzinowego domeny (np. w obszarze designu i projektowania) oraz potrzebę wsparcia przemysłów czasu wolnego.

Autorzy opracowania dokonali podsumowania diagnozy i wskazali trzy główne obszary interwencji strategicznej, w których należy działać w perspektywie 2030, tj. Innowacyjne zaplecze, potencjał i wizerunek regionu – w obszarze tym zakłada się podejmowanie działań i realizację projektów budujących bądź wzmacniających potencjał innowacyjny regionu w długiej perspektywie czasu (dotyczy to zarówno tworzenia obiektów infrastruktury technicznej, jak też szeroko rozumianego zaplecza intelektualnego), w drugim obszarze kładziony jest nacisk na innowacyjność i transformację przemysłową przedsiębiorstw, a trzeci obszar jest nowym podejściem do zarządzania innowacyjnością w regionie. Zakłada się w nim wymianę informacji i wiedzy pomiędzy podmiotami gospodarczymi w regionie, zdobywanie i udostępnianie wiedzy o działalności innowacyjnej, w tym rozwój sieciowych form i powiązań pomiędzy uczestnikami regionalnego systemu innowacji.

Pan dr Dariusz Szklarczyk podkreślił, że autorzy opracowania oczekują, by zasady projektowania narzędzi i udzielania wsparcia odbywały się w oparciu o wystandaryzowany proces przygotowania instrumentów wsparcia, a każdy instrument wsparcia oparty był o diagnozę, współpracę z interesariuszami, badanie ich potrzeb i by podlegał ewaluacji.

Harmonogram dalszych prac nad aktualizacją RSIWM zakłada, że do końca 2020 roku opracowany zostanie dokument uwzględniający uwagi wynikające z konsultacji społecznych, a na początku 2021 Zarząd Województwa Małopolskiego przyjmie

Regionalną Strategię Innowacji 2030 do realizacji.

3. Prezentacja badania Małopolskiego Obserwatorium Rozwoju Regionalnego pt. „Sukcesja i transfer biznesu w Małopolsce”.

Pan Rafał Poniewski, Kierownik Zespołu Małopolskiego Obserwatorium Rozwoju Regionalnego, zapoznał zebranych z raportem dotyczącym diagnozy oczekiwań i wyzwań małopolskich przedsiębiorców w kontekście przeprowadzenia procesu sukcesji. Dokonana przez Małopolskie Obserwatorium Rozwoju Regionalnego analiza pozwala na zidentyfikowanie aktualnego stanu sukcesji wśród przedsiębiorców z Małopolski.

Badanie obejmowało indywidualne wywiady przeprowadzone na grupie przedsiębiorców przed lub w trakcie sukcesji, przedsiębiorców po dokonaniu sukcesji, a także wykorzystano opinie ekspertów - przedstawicieli firm doradczych, kancelarii prawnych i izby przemysłowo-handlowej. W badaniu poruszono m.in. takie kwestie jak: wiedza o sukcesji, planowanie/strategia tego procesu, rola nestora i sukcesora oraz doświadczenia i oczekiwania związane z transferem biznesu.

Z badania wynika, że przedsiębiorcy w dużej mierze traktują sukcesję jako naturalny proces przekazywania firmy, który dzieje się samoistnie i nie wymaga dodatkowego przygotowania. Część przedsiębiorców widzi potrzebę poszerzania swojej wiedzy na temat sukcesji i aktywnie poszukują takich informacji. Według nich, dostępna obecnie wiedza na ten temat jest rozproszona i nie odpowiada na aktualne potrzeby związane choćby z psychologicznym aspektem sukcesji. W większości plany i strategie sukcesyjne nie są tworzone w ustrukturyzowanej formie. Struktura sukcesji jest oparta w głównej mierze na ustnych ustaleniach. W procesie sukcesji, co podkreślają właściciele wielu firm, najważniejsze jest utrzymanie firmy na rynku i zapewnienie bytu rodzinie. Mimo, że przedsiębiorcy widzą w sukcesji także szansę rozwojową, związaną zwłaszcza z przekazaniem firmy młodszemu pokoleniu, które może dać jej nowe impulsy rozwojowe, to sam proces przeprowadzenia sukcesji wiąże się z obawami dotyczącymi negatywnego wpływu na działanie przedsiębiorstwa. Przedsiębiorcy podkreślają, że proces sukcesji byłby o wiele prostszy, a co za tym idzie powszechniejszy, gdyby ograniczono biurokrację lub uproszczono obecnie obowiązujące przepisy. W badaniu wskazywano samorządy jako podmioty, od których oczekiwana byłaby pomoc w procesie sukcesji z racji ich lepszej znajomości lokalnych realiów.

(Pełny raport dostępny: <https://www.obserwatorium.malopolska.pl/raporty/sukcesja-transfer-biznesu-malopolsce/>)

4. Podsumowanie spotkania. Ustalenie tematów na kolejne posiedzenie KWSTiGM.

Pan Marszałek przedstawił zebranych propozycje tematów na kolejne posiedzenia Komisji zgłoszone przez Pana Pawła Kukłę, Prezesa Sądeckiej Izby Gospodarczej:

➤ Współpraca polsko-słowacka na linii Małopolska – Kraj Preszowski – Kraj Żyliński – bieżąca współpraca i najważniejsze wyzwania na najbliższe lata.

W tym temacie zaproponowano zorganizowanie wideokonferencji z udziałem Żupana Preszowskiego i Żylińskiego wraz ze swoimi współpracownikami oraz przedstawicielami izb gospodarczych.

Pan Marszałek zaproponował, by jednym z uczestników tego spotkania był również Pan Tomáš Kašaj, konsul Słowacji w Krakowie, osoba która ma szereg sukcesów

i dokonań w zakresie zbliżania Małopolski do Kraju Preszowskiego i Żylińskiego.

- Przedstawienie aktualnej fazy zaawansowania prac nad „Sądeczanką” wraz informacją o planowanym docelowym przejściu granicznym pełnotonazowym ze Słowacją po zjeździe z tej drogi.
- Plan i propozycje ożywienia gospodarki Małopolski po okresie pandemii.

Pan Marszałek skierował także prośbę o zgłaszanie do Sekretariatu Komisji innych propozycji tematycznych do omówienia na kolejnych posiedzeniach Komisji.
Dziękując za udział w posiedzeniu, zakończył spotkanie.

Opracowanie protokołu: Dorota Świstak-Kiszala, Departament Nadzoru Właścicielskiego i Gospodarki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego